

Sygn. akt III AUa 475/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Alicja Kolonko (spr.)
Sędziowie	SSA Witold Nowakowski SSA Wojciech Bzibziak
Protokolant	Agnieszka Turczyńska

Przy udziale –

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. I. (J. I.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej

na skutek apelacji ubezpieczonego J. I.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

z dnia 17 stycznia 2012r. sygn. akt IV U 1752/11

oddala apelację.

/-/ SSA W.Nowakowski/-/ SSA A.Kolonko/-/ SSA W. Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 475/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 września 2011r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że objął J. I. z urzędu obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi i wypadkowym w okresie od dnia 1 listopada 2005r. do 28 lutego 2009r. oraz ustalił najniższe miesięczne podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i ubezpieczenie zdrowotne za ten okres.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony zarzucił, że jest ona niezgodna

z uregulowaniami ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednol. Dz.U. z 2009r. nr 205 poz. 1585 ze zm.) (ustawy o s.u.s.) oraz ze stanem faktycznym.

Podniósł, że prowadząc działalność gospodarczą podlegał ubezpieczeniom społecznym oraz regularnie opłacał wszystkie składki, natomiast w okresie od 1.11.2005r.

do 28.02.2009r. jako ubezpieczony dokonał wyboru tytułu ubezpieczenia w związku z wykonywaną przez siebie pracą nakładczą. Fakt podjęcia tej pracy potwierdził jego pracodawca, który odprowadzał za niego składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i inne, a składki te były przyjmowane przez organ rentowy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasowe stanowisko i podnosząc, że Oddział ZUS w S.decyzją z dnia 22 kwietnia 2011r. wyłączył J. I.z ubezpieczeń społecznych z tytułu umów o pracę nakładczą zawartych z M. K.w okresie od 1.11.2005r. do 31.10.2006r. – jako z PHU (...), a w okresie od 1.11.2006r. do 28.02.2009r. – jako z (...)Polska.

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2012r. sygn. IV U 1752/11 Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że ubezpieczony prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w zakresie konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych i tę działalność prowadził także w okresie objętym sporem.

W dniu 1 listopada 2005r. zawarł umowę o pracę nakładczą, na podstawie której miał wykonywać pracę nakładczą na rzecz prowadzonego przez M. K.(...) Umową tą był związany do dnia 31 października 2006r., po czym z dniem 1 listopada 2006r. zawarł kolejną umowę o pracę nakładczą z tą samą osobą jako nakładcą, tym razem działającą jako (...)Polska. Umowa została rozwiązana z dniem 28 lutego 2009r. Za oba okresy deklarowane były składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodu osiąganego z tytułu umowy o pracę nakładczą.

Decyzją z dnia 22 kwietnia Oddział ZUS w S.stwierdził, że J. I., jako osoba wykonująca umowę o pracę nakładczą u płatnika składek M. K., nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu i rentowym w okresie od 1 listopada 2005r. do 28 lutego 2009r. Decyzji tej, która została mu doręczona w dniu 29 kwietnia 2011r., ubezpieczony nie zaskarżył, wobec czego stała się prawomocna.

Przywołując uregulowania art. 6 ust. 1 pkt 2 i 5 oraz art. 9 ust. 2 i 2b ustawy o s.u.s. Sąd I instancji wskazał, że wobec prawomocności decyzji z dnia 22 kwietnia 2011r. obecnie twierdzenia ubezpieczonego co do faktycznego wykonywania przezeń pracy nakładczej

w spornym okresie nie mogą mieć wpływu na wynik sprawy. Skoro prawomocnie ustalono, że w spornym okresie nie było podstaw do objęcia J. I. obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tytułu wykonywania umowy o pracę nakładczą, to uznać należy, że w okresie tym nie posiadał on innego tytułu ubezpieczenia niż prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, a zatem podlega ubezpieczeniom emerytalnemu

i rentowym właśnie z tytułu prowadzenia tej działalności. Z mocy art. 12 ust. 1 ustawy o s.u.s. podlega także obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu, z mocy zaś art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednol. Dz.U. z 2008r. nr 69 poz. 415 ze zm.) za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych opłaca się składki na Fundusz Pracy.

Sąd podkreślił, że ubezpieczony nie kwestionował ustalonych przez organ rentowy wysokości podstaw wymiaru składek, kwestionując decyzję co do zasady.

Apelację od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony, zarzucając naruszenie przepisu art. 233 kpc poprzez błędną ocenę dowodów i domagając się uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zarzucał, że Sąd nie rozstrzygnął w kwestii pobranych składek z tytułu faktycznie wykonanej pracy nakładczej na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o s.u.s. Zdaniem apelującego, mimo prawomocnej decyzji w sprawie niepodlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy o pracę nakładczą nigdy nie utracił prawa do wyboru drugiego tytułu ubezpieczenia społecznego. Organ rentowy dopuścił się nadużycia prawa poprzez wydanie decyzji w sferze prawa uregulowanego ustawą. Nie można nałożyć stronie decyzją administracyjną obowiązku, który wynika wprost z ustawy. Sąd nie wziął pod uwagę z urzędu wszystkich dowodów zebranych i złożonych przez organ rentowy, a najważniejszym dowodem, który winien był wziąć pod uwagę, są dokumenty z korektami na jego koncie indywidualnym, dokonany przez ZUS z urzędu. Brak wskazania podstawy prawnej, na podstawie której organ rentowy dokonał korekt na koncie płatnika składek i ubezpieczonego oraz brak pouczenia o prawie przysługującym stronom uniemożliwił stronom skuteczne zablokowanie czynności organu rentowego. Sąd Okręgowy winien był wziąć ten fakt pod uwagę z urzędu.

Apelujący podkreślił także, że ustawodawca tworząc przepisy nie tworzył ich w celu ich omijania, ale w celu bezwzględnie stosowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela zarówno poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne, jak i wyciągnięte z nich wnioski, które są w pełni zgodne z obowiązującym stanem prawnym.

Ubezpieczony nie przyjmuje do wiadomości, że krytycznym dla niego momentem jest fakt uprawomocnienia się decyzji organu rentowego z dnia 22 kwietnia 2011r., którą organ rentowy stwierdził, że J. I. jako osoba wykonująca pracę nakładczą u płatnika składek M. K. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w okresie od dnia 1.11.2005r. do 28.02.2009r.

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy szczegółowo wyjaśnił, dlaczego uznał, że obie kolejne umowy o pracę nakładczą, zawarte pomiędzy J. I. i M. K. są nieważne jako zawarte z drugą stroną za jej zgodą dla pozorów, tzn. z mocy art. 83 § 1 kc w zw. z art. 300 kp. W uzasadnieniu tym organ rentowy zawarł także pełną informację o skutkach decyzji, tzn., że umowy o pracę nakładczą, których oceny dokonał, nie mogą stanowić tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym, a konsekwencją stwierdzenia przez ZUS fikcyjności zatrudnienia jest wyłączenie J. I. z ubezpieczenia społecznego jako osoby wykonującej pracę nakładczą. Decyzja zawiera także pouczenie o terminie i trybie wniesienia środka odwoławczego (por. k. 69 a.r.).

Pomimo, że decyzja ta została J. I. prawidłowo doręczona, nie została przez niego zaskarżona, co ostatecznie przyznał także przed Sądem Okręgowym (por. k. 26 a.s.). Jak wynika z akt składkowych, nie zaskarżył jej także M. K. (por. k. 80 a.r.). Tym samym stała się ostateczna i prawomocna (por. art. 16 § 1 kpa i art. 269 kpa).

Uchylenie lub zmiana takiej decyzji, stwierdzenie jej nieważności oraz wznowienie postępowania może nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w kodeksie lub ustawach szczególnych (por. art. 16 § 1 zd. 2 kpa). Ze wskazanej drogi ubezpieczony nie skorzystał.

Z mocy art. 110 kpa organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Dlatego też podnoszenie argumentacji mającej przemawiać za błędnością decyzji stwierdzającej niepodleganie J. I. ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy o pracę nakładczą dopiero w obecnym postępowaniu jest spóźnione, a tym samym bezprzedmiotowe.

Najzupełniej prawidłowo organ rentowy stwierdził, że wobec prawomocności decyzji z dnia 22.04.2011r. J. I. posiada tylko jeden tytuł do ubezpieczenia społecznego, a jest nim prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. W konsekwencji nie może skorzystać z prawa wyboru tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy o s.u.s., bowiem drugiego tytułu do podlegania tym ubezpieczeniom po prostu nie ma. Z mocy ustawy podlega natomiast obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, o czym stanowi art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 8 ust. 6 pkt 1, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy o s.u.s.

Skoro nie dokonał zgłoszenia do tych ubezpieczeń sam, a był do tego zobowiązany przepisami art. 36 ust. 1, 3 i 4 ustawy o s.u.s., organ rentowy wydał decyzję w tym zakresie, działając na podstawie art. 38 w zw. z art. 68 ust. 1 pkt 1a w zw. z art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy o s.u.s., dokonał także ustalenia podstawy wymiaru poszczególnych składek, w oparciu o przepisy art. 16 ust. 4 pkt 1, art. 18 ust. 8, art. 20 ust. 1 oraz art. 22 ust. 1 ustawy o s.u.s.

Prawidłowo także, działając na podstawie przepisów szczegółowo wskazanych w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji, ustalił, że ubezpieczony jest zobowiązany do opłacenia składek na Fundusz Pracy i ustalił podstawę wymiaru tych składek.

Zagadnienie pobrania przez organ rentowy od M. K. składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu wykonywania umowy o pracę nakładczą pozostaje w gestii rozliczenia pomiędzy organem rentowym a płatnikiem tychże składek i dla niniejszego postępowania nie ma znaczenia.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 385 kpc, Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.

/-/ SSA W. Nowakowski /-/ SSA A. Kolonko /-/ SSA W. Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek